

selv Medlem af Landeværnet, og jeg imøder ser det Arbejde, der gøres, med den aller største Interesse. Netop paa de Omraader, hvor Hypoteklaanefonden og Laanekassen maaske ikke kan gribe ind, der har vi Landeværnet; og med det Kendskab, som de Folk, der sidder i Styrelsen, har til Forholdene, kan man sikkert vente, at der kan udrettes overordentlig meget.

Der findes i Sønderjylland megen Jord, som egner sig til Udstykning, hvorved der sikkert kan skaffes Plads til mange Tusind Husmandshjem, og Præstegaardsjorderne dernede bør sikkert ogsaa tages med ind under Udstykningen. Et Samarbejde mellem Jordfordelingskommissionen og Landeværnet kunde utvivlsomt bevirke, at der kom god Gang i Arbejdet for Udstykning til Husmandsbrug. Men Prisen for den erhvervede Jord maa være rimelig. Forholdene maa være saaledes, at Brugerne kan være i Stand til, naar de er flittige og dygtige Mennesker, at skaffe sig Udkommet til sig og sine. Jeg vil minde om, hvad jeg nævnte før, at de sønderjydske Landarbejdere lever under meget trange Kaar. Det høje Ting vil sikkert give mig Ret i, at en Arbejderfamilie med 2 til 3 Kroner i daglig Indtægt maa føre en kummerlig Tilværelse. Jeg synes derfor — det maa jeg kræve paa de sønderjydske Landarbejderen Vegne —, at de i størst mulig Udstrækning maa komme i Betragtning, naar der er Tale om at skaffe Jord til egne Brug.

Landeværnet maa blive ved at være, som det er: skabt paa en rent folkelig Bevægelse, og det maa have Lov til under frie Former at arbejde, som det selv finder forsvarligt. Ligeledes mener jeg, at der ingen Forbindelse bør være mellem Hypoteklaanefonden og Laanekassen; de maa arbejde hver for sig, og der bør kun tages saglige Hensyn. At komme ind paa Spørgsmaalet: tysk eller dansk, baader os ganske sikkert ikke.

Den sønderjydske Laanekasse skal efter den højtærede Regerings Mening være et Mittel til at afhjælpe den Krise, der er i Industrien; ja, egentlig skal den omfatte alt; thi ogsaa Landbruget nævnes jo endnu en Gang. Forslaget gaar som bekendt ud paa, at der skal udlaanes 5 Mill. Kr. til den, og desuden er der indbetalt $2\frac{1}{2}$ Million, saaledes at det Beløb, der bliver Tale om at

anvende, er $7\frac{1}{2}$ Million. Jeg vil dog sige til den højtærede Regering, at jeg finder det lidt uheldigt — og det kan vel neppe heller være Meningen — at Landbruget, der nu bliver hjulpet med 20 Millioner — hvorefter man fra sagkyndig Side mener, at den løse Gæld, Banklaan o. s. v. kan blive berigtiget —, ogsaa skal med ind under den sønderjydske Laanekasse. *Dens* Virksomhed maa efter min Formening i det væsentligste komme Købstæderne, Industrien og andre Erhverv til gode. Thi hvordan er Tilstanden i Købstæderne? Ja, efter det Kendskab, jeg har til Forholdene der, er der mange, mange Grundejere, der sidder lige saa daarligt i det som Landbrugerne. Deres Prioritetsforhold er ganske fortvivlede; de arbejder med Banklaan, hvoraf de hidtil har betalt 8—9—10 pCt.; og det er min Opfattelse, at hvis hele den Del af Befolkningen i Købstæderne, som er Grundejere, ikke bliver støttet og hjulpet, vil der sikkert indtræffe en Katastrofe. Endelig maa jeg fremhæve, at ogsaa de industridrivende mangler Driftskapital, men da Laanebeløbet er begrænset til 10 000 Kr., betyder det jo ikke meget for de store Virksomheder.

Jeg vil imidlertid erkende, at det Forslag, her foreligger, er en god Hjælp til Sønderjylland, særlig hvis man kan enes om, at det kommer til at virke ogsaa for Købstæderne, for Handel og Industri. Jeg maa derfor anse de to foreliggende Lovforslag for velegnede til at hjælpe og støtte Erhvervslivet i Sønderjylland.

Men hvad har nu Regeringen at byde *Arbejderne* dernede? Der findes ikke i de to Lovforslag nogen som helst Antydning i saa Henseende, og dog foreligger der fra den sønderjydske Arbejderbefolkning en Henvendelse, som er et talende Vidnesbyrd om den Nød, Fattigdom og Arbejdsløshed, som Arbejderklassen i Sønderjylland lever under. Det, man i den Henvendelse forlanger, er kort sagt Retten til Arbejde. I den Resolution, som blev vedtaget paa Mødet i Tinglev den 9. Januar dette Aar, hvor der var Tillidsmænd til Stede fra samtlige faglige Organisationer i Sønderjylland, blev bl. a. oplyst, at der paa det Tidspunkt var mindst 3 500 arbejdsløse i Sønderjylland, og der er vel Grund til at tro, at dette Tal er blevet forøget siden.